

OULUN SEUDUN
KEHITTÄMISEN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS
VUODELTA 2010

Sisällys

1. Seudun kehittämispäällikön katsaus	3
2. Oulun seudun kehittäminen	4
2.1 Seudun hallinto ja henkilöstö	4
2.2 Seudun palvelustrategia	5
2.3 Seutustrategia.....	5
3. Aluekeskusohjelman toteuttaminen ja KOKOn toteuttaminen.....	5
4. Seudun kehittämiseen liittyvät hankkeet ja projektit.....	7
4.1 EU -hankkeet	7
4.2 Seudun kuntien yhteisen yleiskaava ja seuturakenteen kehittäminen	8
4.4 Hyve tiimi, sosiaali- ja terveystoimi	11
4.4.1 TUKEVA -hanke.....	11
4.5 Liikuntatiimi	14
4.6 Nuorisotiimi, seudulliset nuorisopalvelut	15
4.6.1 Seutunappi –hanke	15
4.6.2 Etsivä työ	15
4.7 Kulttuuritiimi	16
4.8 Sivistystiimi	17
4.8.1 Oulun seudun lukio -hanke	17
4.8.2 Laadullisen oppilaanohjauksen kehittämishanke	22
4.9 Tekninen tiimi.....	23
4.9.1 Liikenteen työryhmien toiminta vuonna 2010.....	23
4.9.5 Oulun seudun rakennusvalvonnan kehittäminen	29
4.10 European Nort - Lapin ja Pohjois-Suomen yhteinen Brysselin toimisto	30
5. Seutuhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamisesta	31
6. Sisäinen valvonta.....	31

TILINPÄÄTÖS 2010

1. Seudun kehittämispäällikön katsaus

Oulun seutu kasvoi yli 3356 asukkaalla eli noin 1,5 prosenttiyksiköllä vuonna 2010, mikä on valtakunnallisesti kärkitasoa. Oulun seudun väkiluku vuoden 2010 lopussa oli 226407 asukasta. Suhteellisesti nopeinta kasvu oli Limingassa (1,9 %) ja Oulussa (1,8 %).

Oulun seudun organisaation toiminta on ollut suunnitelmien mukaista. Vuoden 2010 kevään aikana seutuvaltuuston nimeämä työryhmä valmisteli uuden toimintamalliluonnoksen. Seudulla päätetyn uuden Oulun perustamisen myötä seutuvaltuusto päätti, että seudun uutta toimintamallia lähdetään valmistelemaan vuoden 2011 aikana ja päätökset uudesta toimintamallista tehdään vuoden 2012 aikana. Uusi toimintamalli otettaisiin käyttöön vuoden 2013 alusta lähtien, jolloin myös nykyinen seutuyhteistyökokeilulaki loppuu Oulun seudun osalta.

Seuturakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämisen osalta Oulun seutu hyväksyttiin Paras –selonteon hyväksymisen myötä valtakunnalliseen MAL – aiesopimusmenettelyyn. Palvelukokonaisuuksista suurimpina asioina ovat olleet mm. TUKEVA –hankkeen 1 vaiheen toteutus ja jatkohankkeen suunnittelu sekä Oulun seudun oppilashuollon hankkeen toteutus. Lisäksi noin 20 seudullisella EU -hankkeella ja ministeriöiden rahoituksella on kehitetty seudun toimintaympäristöä laaja-alaisesti.

Oulun seudulla

Claes Krüger
Oulun seudun kehittämispäällikkö

2. Oulun seudun kehittäminen

Oulun seutu rekisteröityi juridiseksi toimielimeksi vuoden 2003 alusta lähtien jolloin hallinnolliset sekä taloudelliset asiat erotettiin Oulun kaupungin organisaatiosta. Vuosi 2010 oli näin ollen kahdeksas Oulun seudun toimintavuosi itsenäisenä organisaationa. Vuoden 2008 lopulla eduskunta päätti seutuyhteiskokeilulain kumoamisesta kuitenkin niin että Oulun seudulle annettiin jatkoaika aina vuoteen 2012 asti.

2.1 Seudun hallinto ja henkilöstö

Seutuvaltuusto

Seutuvaltuustossa on 26 jäsentä ja puheenjohtajan toimi Riikka Moilanen. Varapuheenjohtajana toimi Paula Salo. Seutuvaltuusto kokoontui vuoden aikana 2 kertaa viralliseen kokoukseen ja käsitteli yhteensä 10 pykälää.

Seutuhallitus

Seutuhallitus koostuu alueen kaupunginjohtajista ja kunnanjohtajista eli seutuhallituksessa on 12 jäsentä. Lisäksi seutuvaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajalla on läsnäolo- ja puheoikeus seutuhallituksen kokouksissa. Seutuhallitus kokoontui 11 kertaa ja käsitteli yhteensä 75 pykälää.

Seutuhallituksen puheenjohtajana toimi kaupunginjohtaja Matti Pennanen. Varapuheenjohtajana toimivat apulaiskaupunginjohtaja Timo Kenakkala ja apulaiskaupunginjohtaja Sinikka Salo.

Seutuhallituksen esittelijöinä toimivat talous- ja suunnittelujohtaja Esa Katajamäki seudun kuntien yleiskaavaan liittyvissä asioissa ja muissa asioissa esittelijänä toimii kehittämisspäällikkö Claes Krüger.

Kehittämisryhmä

Kehittämisryhmän jäsenet valmistelevat seutuhallituksessa käsiteltävät asiat ja koordinoivat seutuyhteistyötä sekä tiimien toimintaa. Oulun seudun kehittämisryhmä piti vuoden aikana 7 kokousta ja käsitteli 41 asiaa. Seudun kehittämisryhmän puheenjohtajana toimi kehittämisjohtaja Katriina Puhakka.

Henkilöstö

Vuoden 2010 aikana Oulun seudun palveluksessa oli keskimäärin 10 henkilöä, joista vakinaisessa tehtävässä oli vain seudun kehittämisspäällikkö. Muu henkilöstö oli määräaikaaisessa työsuhteessa.

Seudun hallintomenot koostuvat pääasiassa toimisto- ja hallintopalveluiden ostamisesta ja osan vuoden palkattuna olleesta toimistohenkilöstä, materiaalien kopiointista ja kokousten järjestämisestä. Kehittämisspäällikön ja seutusunnittelijan palkoja kirjattiin alkuvuoden osalta aluekeskusohjelmaan. Muiden projektihenkilöiden palkat rahoitettiin pääosin hankkeisiin saaduilla valtionrahoituksilla.

2.2 Seudun palvelustrategia

Seutuvaltuusto hyväksyi palvelustrategian toteuttamissuunnitelman 11 kärkihanketta marraskuussa 2005. Vuoden 2010 aikana jatkettiin kehittämistoimintaa kärkihankkeissa, jotka on nivottu kiinteästi Paras –prosessiin ja kaupunkiseutusuunnitelman toteuttamiseen. Seudun lukiopalveluiden järjestämisen osalta Kempele, Liminka ja Muhos päättivät, etteivät käynnistä sopimusneuvotteluita lukiopalveluiden seudullisesta järjestämisestä.

2.3 Seutustrategia

Seutuvaltuusto päätti elokuussa 2005 käynnistää seutustrategian laadintaprosessin. Strategiaehdotus saatiin valmiiksi kesäkuussa 2006, jonka jälkeen seutuvaltuusto lähetti ehdotuksen kuntiin lausunnoille. Kooste lausunnoista käsiteltiin seudun kehittämissyhmässä ja seutuhallituksessa syksyllä 2006. Strategiaehdotuksen päätöksenteko seutustrategian osalta päätettiin yhdistää Paras – hankeprosessin aikatauluun ja seutustrategiaa ei ole lopullisesti hyväksytty seutuvaltuustossa.

3. Aluekeskusohjelman toteuttaminen ja KOKOn toteuttaminen

Aluekeskusohjelma

Oulun seutu on toteuttanut aluekeskusohjelmaa toimintasuunnitelman mukaisesti. Lisäksi keskeinen toimenpide on ollut myös KOKO –ohjelman valmistelu ja siihen liittyvät toimenpiteet. Lisäksi aluekeskusohjelman puitteissa on osallistuttu 1+3 yhteistyöhön ja maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman laatimiseen.

Ohjelmakauden tarkennetut painopisteet ovat:

P 1. Seudun kuntien elinkeinopoliittisten ja yrittäjyyttä tukevien toimenpiteiden koordinointi ja yhteistyö

TP 1. Teemaohjelmat

Aluekeskusohjelman resursseja on käytetty hankkeiden koordinointiin ja organisointiin sekä seurantaan, jotta itse hankkeista saatava alueellinen hyöty olisi maksimoitu. Alkuvuoden aikana erillisiä esiselvityksiä ei ole toteutettu.

TP 2. Toimialakohtaiset yrittäjyyttä tukevat ohjelmat

Tulostavoitteeksi asetettiin seudun elinkeinopoliittisen kehittämisen kannalta tärkeiden toimialakohtaisten ohjelmien toteuttamisen edistäminen hyvinvointiyrittäjyyden ja luovien toimialojen yrittäjyyden osalta. Luovien alojen osalta toteuttajana on ollut Ouluseutu yrityspalvelut ja hyvinvointiyrittäjyyden osalta Oulu Wellnnessinstituutti. Aluekeskusohjelmaa toteutettiin maaliskuun puoleenväliin asti.

KOKO –ohjelma

Aluekeskusohjelma muuttui vuoden 2010 alusta Koheesio- ja kilpailukykyohjelmaksi, jonka toteuttajaksi seudulla sovittiin Oulun kaupunki. Oulun seudun KOKO -ohjelman keskeinen tehtävä on edistää työllisyyden myönteistä kehitystä Oulun seudun kunnissa. Oulun seudun kuntien työvoimasta käy Oulussa töissä päivittäin 30-75 %, joten työttömyyskään ei tunne kuntarajoja, joskin työttömyys on tiivistynyt Oulun seudulla v.2010 aikana voimakkaasti keskuskaupunkiin.

Oulun seudun KOKO:n punaisena lankana on ollut työllisyysohjelman koordinointi. Työllisyyden hoidossa on saatu käynnistettyä erityistoimenpiteitä ja KOKO-ohjelmarahoituksen turvin on tehty valmistelutyötä ja panostettu merkittävästi siemenrahoituksella toimintojen käynnistämiseen ja varsinaisen perusrahoituksen generoimiseen muista rahoituslähteistä. Ohjelmakoordinointi on edistänyt seudullista verkottumista erityisesti hyvinvointi- ja luovien alojen verkostotoimenpiteiden kautta. Luovilla aloilla on Oulun seudulla 800-900 yritystä. Pääosin ne ovat mikroyrityksiä, joiden oman alan osaaminen on hyvällä mallilla mutta kyky tuote-, palvelu- ja kansainvälistymiskehitykseen on heikkoa.

KOKO:n resursseilla on tuettu luovien alojen yritystoiminnan kehittymistä näiltä osin ja tulokset ovat olleet rohkaisevia. Toimijana on ollut Ouluseutu Yrityspalvelut. MAL –verkosto on toiminut osana seururakennetiimiä ja tukenut seururakenteen kehittämistä. Osallistuminen verkoston toimintaan on ollut aktiivista MAL -verkoston kahdessa teemaryhmässä. Oulun seutu on toiminut yhdyskuntarakenne ja palveluverkko teemaryhmän puheenjohtajana. Hyvinvointialan kehittämistyö Oulun seudulla liittyy kiinteästi Pohjois-Pohjanmaan liiton hyvinvointiohjelman toteuttamiseen. Ohjelman toimijana ovat olleet Oululuseutu yrityspalvelut ja Oulu Wellness Instituutti. Verkoston lähtökohtana on hyvinvointitoimialaan liittyvän yritystoiminnan ja työpaikkakehityksen tukeminen. Äskettäin on aloitettu kahden maakunnan pilottihanke vuosille 2011-2013 yhdessä Hämeen alueen kanssa. Hyvinvointialan konkreettisena kehittämiskohteena on ollut palvelusetelijärjestelmä, jonka suhteen odotusarvot ovat korkealla.

KOKO:n sisällöllinen yhteistyö on ollut toimivaa. Alueellisten toimialakohtaisten työryhmien ja asiantuntijoiden lisäksi ohjelmajohtajan johdolla on tehty sisäistä kehittämistyötä säännöllisissä tapaamisissa, joihin ovat osallistuneet seudun kehittämisspäällikön ohella myös kaikki verkostovetäjät tältä alueelta: MAL, hyvinvointi ja luovat alat. Verkostojen toimivuudesta on päästy näin keskustelemaan Oulun seudun KOKO:n perusidean näkökulmasta.

Alueiden välisen verkostoitumisen edistämistä on edesautettu osallistumalla aktiivisesti KOKO – verkostoihin. Lisäksi maakunnan toteuttamissuunnitelman laatimisessa KOKO – alueille on ollut merkittävä rooli. Lisäksi maakunnan alueella on järjestetty KOKO alueiden välillä yhteistapaamisia 1+3 yhteistyön merkeissä, joissa alueet ovat käyneet mm. lävitse KOKOn tavoitteita ja toimintaa.

Hyvinvointialan kehittämistyö Oulun seudulla liittyy kiinteästi Pohjois-Pohjanmaan liiton hyvinvointiohjelman toteuttamiseen ja tässä verkossa sekä KOKO hyvinvointiverkostossa Ouluseutu yrityspalvelut ovat olleet keskeisessä osassa ja edistäneet alueiden välistä yhteistyötä koordinoimalla mm. hyvinvointiyrittäjyys

toimintalinjaa maakunnan alueella.

Oulun seutu verkottuu saman kokoluokan kaupunkiseutujen kanssa samankaltaisten kehityslähtökohtienvuoksi. Verkostoyhteistyö on koettu tärkeäksi suurten kaupunkien kesken, ja se on tuottanut sekä kilpailukyvyn että koheesion kannalta uskottavuutta ohjelmatyöhön. Lisäksi eri muut kansalliset verkostot mm. perämerenkaariyhdistys, Oulu-Kokkola vyöhyke, 1+3 yhteistyö, multipolisverkosto ovat tärkeitä yhteistyömuotoja alueiden välisen koheesion kannalta.

Oulun seutu on varannut KOKOn toteuttamiseen 175 000 euroa kuntarahoitusta ja 175 000 euroa Osaamiskeskusohjelman toteuttamiseen, joka on myös TEMin ohjelma.

4. Seudun kehittämiseen liittyvät hankkeet ja projektit

Keskeisillä toimialoilla on toteutettu palveluyhteistyöhankkeita, joita ovat valmistelleet ja osin toteuttaneet seudun pysyvät toimialakohtaiset tiimit (tekninen tiimi, hyve -tiimi, nuorisotiimi, liikuntatiimi, kulttuuritiimi, sivistystiimi ja seuturakennetiimi) ja Oulun seudun kehittämissyhmä. Toimialakohtaiset tiimit koostuvat seudun kuntien toimialojensa johtavista virkamiehistä. Tiimit ovat kokoontuneet pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

4.1 EU -hankkeet

Oulun seudun EU –hankkeet vuosina 2007-2010 ovat seuraavat:

Peruskuntien hankkeet:

- Tulevaisuuden koulu - ohjelma / Tulevaisuuden oppimisympäristö
- Oulu 15 kulttuurin kehittämissyhmä (Kulttuuritoimi)
- Valmistamo – nuorten kulttuuri innovaatiot (Nuoriso- ja kulttuuritoimi)
- Taitoyhteiskuntaohjelma
 - Tietoyhteiskuntavalmiudet (IM ryhmä)
 - Tulevaisuuden palveluyhteiskunta (IM ryhmä)
 - Tulevaisuuden palveluyhteiskunta infra / PanOulunseutu (IM ryhmä)
 - Soten sähköinen toimintatapa (Sote)
- Oulun seudun matkailun master plan (IM ryhmä)
- Oulun kansainvälisen lentoliikenteen kehittäminen (IM ryhmä)
- Elinkeinopainotteinen Barents –strategia (IM ryhmä)

Yrityskehitysyhtiöt

- Oulun seudun hautomoverkosto
- International marketing Approach for the Growth of Oulu

ESR

- Oulun seudun välityömarkkinat (Sote)
- Valmistamo (Nuoriso)
- Muutosvoima (YPK)
- Rätty –räätälöityä työvoimaa yritykseesi

SEUTU – ja palvelustrategian hankkeet

- Tukeva – hyvinvointia lapsille, nuorille ja perheille
- Oulun seudun liikennehankkeet
- VIVA

- Hailuodon liikenneyhteys
- Punaisenladonkangas
- Yleiskaavan tarkistus, kauppapaikkaselvitys

Rahoitushankkeet:

Bioenergiahanke, Rehuviljelyn kehittäminen, Perunaverkko hanke, 3 M hanke ja Taitajien Tierna

Seutuhallitus seuraa EU –hankkeiden toteutusta hankkeisiin luodulla seurantajärjestelmällä ja mittaristolla vuosittain. Seutuhallituksen seurannan kautta myös tavoitteiden toteutuminen informoidaan seudun kunnille. vuoden 2010 osalta hankkeet informoidaan sovitusti maaliskuussa 2011.

4.2 Seudun kuntien yhteisen yleiskaava ja seuturakenteen kehittäminen

Seuturakennetiimi on kokoontunut 11 kertaa, joista 6 kokoukseen osallistui myös liikennejärjestelmätyöryhmä. Näissä kokouksissa seuturakennetiimi valmisteli Oulun seudun kaupan palveluverkkoselvitystä yhteistyössä liikennejärjestelmätyöryhmän kanssa. Tämän lisäksi seuturakennetiimi ja liikennejärjestelmätyöryhmä kokoontuivat marraskuussa Oulun seudun liikennejärjestelmätyö – syysseminaarin.

Yleiskaavasuunnittelu

Oulun seudun kunnat ovat seutusopimuksella päättäneet kuntien yhteisestä yleispiirteisestä maankäytön suunnittelusta. Yleiskaavayhteistyön tuloksena on laadittu kuntien yhteinen yleiskaava, jonka ensimmäisen osan ympäristöministeriö vahvisti 18.2.2005. Yleiskaavan muutos ja laajennus vahvistettiin valtioneuvostossa 8.3.2007.

Yleiskaavasuunnittelussa on koko seudullisen yhteistyön ajan ollut keskeisellä sijalla maankäytön ja liikennejärjestelmän yhteensovittaminen. Oulun seudulla on voimassa maankäytön ja liikenteen aiesopimus 2009-2012. Aiesopimuksen tavoitteena on edistää seudullista maankäytön ja liikennejärjestelmän vuorovaikutteista kehittämistä yhteisesti sovittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuoden 2010 kevätkaudella seudun kunnissa pidettiin yhdeksän Kuntainfo-tilaisuutta, joissa esiteltiin maankäytön ja liikennejärjestelmän seudullisen suunnittelun tilannetta.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusmenettely

Marraskuussa 2009 hallitus antoi eduskunnalle selonteon kunta- ja palvelurakennemuutoksesta. Selonteossa keskeisenä johtopäätöksenä oli, että kuntien yhteistyö vaatii jatkossa enemmän tukea. Tähän liittyen Tampereen, Turun ja Oulun seutu on otettu mukaan kuntien ja valtion väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusmenettelyyn. Aiesopimusmenettelyssä tavoitteena on mm. kaupunkiseudun elinvoimaisuuden parantaminen, yhdyskuntarakenteen eheytyminen, kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen olosuhteiden edistäminen, koko liikennejärjestelmän toimivuus ja turvallisuus sekä seudun yhteisvastuullinen asuntopolitiikka.

Oulun seudun kuntien ja valtion väliset aiesopimusneuvottelut aloitettiin syksyllä 2010 ja aiesopimusmenettelyn valmistelu käynnistyi marraskuussa 2010. Neuvottelussa todettiin, että Oulun seudulla aiesopimusmenettelyssä pohjana on voimassa oleva Oulun seudun maankäytön ja liikenteen aiesopimus 2009-2012, jota laajennetaan koskemaan myös asumista, palveluja ja kilpailukykyä sekä siinä otetaan huomioon ilmastostrategia ja energiatehokkuus. Valmistelutyötä jatketaan vuonna 2011.

Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Yleiskaavasunnitteluun liittyvää liikennejärjestelmäsuunnittelua on jatkettu edelleen. Liikennejärjestelmäsuunnittelusta on vastannut liikennejärjestelmätyöryhmä, jonka puheenjohtaja ja sihteeri ovat olleet jäsenenä seurakennetiimissä. Maankäytön ja liikenteen yhteensovittamisen varmistamiseksi seurakennetiimin edustajat ovat olleet mukana liikennejärjestelmätyöryhmässä ja sen alatyöryhmissä, joita ovat joukkoliikenne-, liikenneturvallisuus- ja liikenteenhallintatyöryhmä. Liikennejärjestelmätyöryhmä on laatinut oman toimintakertomuksensa.

Oulun seudun kaupallinen palveluverkkoselvitys 2030

Oulun seudun yleiskaavan tarkistamiseen on todettu olevan tarvetta etenkin kaupan osalta. Tästä johtuen vuoden 2009 lokakuussa käynnistyi kaupallisen palveluverkkoselvityksen laatiminen, jota jatkettiin vuonna 2010. Selvityksen tavoitteena oli määrittää tavoitteellinen kaupan palveluverkko 2030. Selvitystyön tuloksena valmistui Oulun seudun kaupallinen palveluverkko 2030, joka koostuu kahdesta osasta. Osassa 1 on kuvattu Oulun seudun vähittäiskaupan nykytila, kehitysnäkymät ja kaupan palveluverkon kokonaisuus osana toimivaa ja kestävästä yhdyskuntarakennetta sekä laadittu viisi kaupan palveluverkkovaihtoehtoa ja arvioitu niiden vaikutukset. Osa 2 sisältää esityksen ja perustelut kaupan toimintojen sijoittamisesta Oulun seudulla: ”millaista, minne, kuinka paljon ja milloin siten, että vaikutukset kauppaan ja palvelurakenteeseen, alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, liikenteeseen ja liikkumiseen, ympäristöön sekä asukkaiden arjen sujuvuuteen olisivat mahdollisimman positiivisia”. Selvitys tehtiin konsulttityönä ja seurakennetiimi sekä liikennejärjestelmätyöryhmä osallistuivat molemmat selvityksen vaikutusten arviointiin sekä laativat esityksen kaupan palveluverkoksi. Seutuhallitus hyväksyi selvityksen 16.12.2010 ohjeellisena seudun yleiskaavan tarkistamisen pohjaksi ja taustaselvitykseksi.

Virkistys- ja vapaa-ajan alueiden toteuttamissuunnitelma

VIVA-toteuttamissuunnitelma laadittiin vuoden 2010 aikana Oulun seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueiden seudullisessa suunnitelmassa esitettyjen virkistys- ja vapaa-ajan alueiden ja reittien toteuttamisen työkaluksi. Suunnitelma hyväksyttiin seutuhallituksessa 29.9.2010 ohjeellisena noudatettavaksi.

Kuntien välinen yleiskaavayhteistyö

Yleiskaavayhteistyössä keskeisellä sijalla on seudun kuntien maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen. Yhteensovittamisessa työvälineenä ovat kuntien yhteinen yleiskaava, maankäytön toteuttamishjelma, maankäytön ja liikenteen aiesopimus sekä lausuntojen antaminen kuntien merkittävistä asemakaava ja yleiskaavaluonnoksista sekä –ehdotuksista. Seuturakennetiimi on yhteistyössä liikennejärjestelmäryhmän kanssa valmistellut seutuhallitukselle kahdeksan lausuntoluonnosta.

Lausunnoissa kaavoja ja muita suunnitelmia on tarkasteltu seudun näkökulmasta. Lausunnoissa on pohdittu, millainen vaikutus kaavan tai suunnitelman toteutumisella on seudun yhdyskuntarakenteen kannalta. Erityisesti on tuotu esiin, että seudun kehittäminen hyvien kävely-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien seuduksi edellyttää näiden yhteyksien huomioon ottamista kaikissa suunnitteluvaiheissa.

Suunnitteluyhteistyö

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kuntien kaavoitusprosessiin liittyy viranomaisneuvotteluja, joissa tarvittaessa selvitetään mm. kaavan laadinnan kannalta keskeiset seudulliset tavoitteet. Seuturakennetiimin edustaja on ollut mukana seudun kuntien vireillä olevien yleis- ja asemakaavojen viranomaisneuvotteluissa sekä muissa suunnittelukokouksissa.

Hailuodon liikenneyhteyden ja tuulivoiman kehittämisen suunnittelutyö on jatkunut. Hankkeessa on laadittu vaihtoehtoja Hailuodon liikenneyhteyden ja merituulipuiston toteuttamiseksi sekä arvioitu näiden vaihtoehtojen ympäristövaikutukset. Työssä ovat mukana Hailuodon ja Oulunsalon kunnat, Oulun tiepiiri, Metsähallitus sekä Oulun seutu.

Haukiputaan Alakyläntien jätteenkäsittelyalueen osayleiskaavayö käynnistyi syksyllä. Osayleiskaavan laadinnan kanssa samanaikaisesti laaditaan valtatie 4 ja valtatie 20 kehätieyhteyden tarveselvitys.

Suomen ympäristökeskuksen ”Kestävä seudullinen maankäyttö ja liikenne” hankkeessa etsitään työkaluja ja menetelmiä kestävän seudullisen maankäyttö- ja liikennejärjestelmän luomiseen. Seuturakennetiimin edustat ovat osallistuneet työskentelyyn, jonka tuloksena hankkeessa pyritään luomaan kestävän kaupunkiseudun kriteeristö. Hankkeen loppuseminaari pidetään vuoden 2011 keväällä.

Oulun seutu on liittynyt mukaan valtakunnalliseen MAL-verkostoon, joka on yksi työ- ja elinkeinoministeriön alaisen alueellisen koheesio- ja kilpailukykyohjelman (KOKO) teemaverkostosta. Maankäytön, asumisen ja liikenteen teemoihin keskittyvä MAL-verkoston toiminta aloitettiin vuoden 2010 alussa. Verkoston tarkoituksena on tukea jäsenalueita kaupunkiseutusunnitelmien toimeenpanossa sekä edistää kokonaisvaltaista yhdyskuntasuunnittelua. Verkoston tavoitteena on kehittää erilaisia ohjauskeinoja, suunnitteluprosesseja ja toteutuksen välineitä sekä levittää olemassa olevia hyviä käytäntöjä. Oulun seutu on osallistunut verkoston yhdyskuntarakenne ja palveluverkko sekä maankäyttöpolitiikka teemaryhmien työskentelyyn.

Seudulla on ollut käytössä YKR-paikkatietoaineisto (yhdyskuntarakenteen seurantajärjestelmä). Aineistoa on hyödynnetty seudullisessa suunnittelussa tuottamalla erilaisia karttoja ja yhteenvetoja seudun yleiskaavasunnittelun ja siihen liittyvien

selvitysten perustiedoksi. Aineistoa on hyödynnetty myös tuottamalla väestöön liittyvää tietoa seudun eteläisten kuntien sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen käyttöön.

4.4 Hyve tiimi, sosiaali- ja terveystoimi

Hyve –tiimi kokoontui vuonna 2010 5 kertaa. Tiimin keskeisiä käsittelemiä asiakokonaisuuksia olivat mm.

- Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointiohjelma
- PPSHP:n terveyden edistämisen yksikö
- Kasteen ajankohtaiset asiat, tulevaisuuden näkymät sekä alueella toteutettavien hankkeiden esittely (Tukeva- ja Kytke hankkeiden esittelyt)
- Hankkeiden koordinointi ja tiedonvälitys
 - Kunta IT - Kohti kumppanuutta hanke
 - Sähköiset palvelut hanke
 - Seudun päivähoidon nettisivut
 - Sitran palveluseteli-hanke
 - Oulun seudun lastensuojelun kehittämisyksikkö- hanke
 - Palveluohjaushanke
- Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin yhteistyö
- Sote -aluekokeilu
- Sosiaalityön informaatioteknologinen maisteriohjelma

4.4.1 TUKEVA -hanke

TUKEVA 1 -vaihe (1.11.2008-31.10.2010)

TUKEVA 1 Oulun seudun osahankkeen keskeiset toimenpidekokonaisuudet olivat:

- uusi toimintatapa lapsiperheiden tuen ja palveluiden tuottamiseen (pienet lapset/nuoret, pilotoitavat prosessit Oulun seudun kunnissa -> yhteinen malli)
- lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö sekä hyvinvointi arviot ja seurantajärjestelmät (yhteistyössä THL:n kanssa)

Tavoitteena hankkeessa oli tuottaa yhtenäisiä, seudullisia toimintakäytäntöjä lasten ja nuorten tukeen ja palveluihin. Tavoitteena kaikissa toimenpiteissä oli myös huomioida monitoimijainen yhteistyö ja tuen toteuttamisen painopisteen siirtäminen lasten kasvu- ja kehitysympäristöihin.

Hankkeen aikana kehitettiin ja mallinnettiin 14 uutta toimintamallia lapsiperheiden palveluihin. Näistä 13 toimintamallia myös pilotoitiin seudun kunnissa. Kehitetyt toimintamallit kohdentuivat palveluihin, joiden kohderyhmä oli aina raskausajasta nuoriin aikuisiin saakka. Seuraavassa on kuvattu kehittämistyön eteneminen kategorisesti prosessien valinnasta, mallinnuksista, pilotoinnista, tuloksista sekä juurruttamisesta.

Kuvio 1. Oulun seudulla kehitetyt ja pilotoidut uudet toimintamallit. Oranssilla värillä TUKEVA 2 –jatkohankkeeseen laajemmin juurrutettaviksi valitut viisi toimintamallia.

Oulun seudun lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö käynnistyi TUKEVA -hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tutkimusosioilla ja ohjelmatyö jatkuu TUKEVA 2 -jatkohankkeessa. Tutkimustyön suunnittelua ja toteutusta varten perustettiin vuoden 2010 alussa tutkimusryhmä. Työryhmän työskentelyyn on osallistunut TUKEVA Oulun seudun osahankkeen ohjausryhmän jäseniä sekä edustajia seuraavilta tahoilta: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Nuorisotutkimusseura, Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oulun toimintayksikkö (POSKE), Mannerheimin lastensuojeluliitto (MLL), Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan yksikkö (OAMK), Oulun kaupungin nuorisosiainkeskus, Oulun kaupungin sosiaali- ja terveystoimi, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja Diakonia ammattikorkeakoulu (DIAK).

Ensimmäinen osatutkimus kohdistui Oulun seudun 11, 14 ja 17 -vuotiaiden kokemaan hyvinvointiin. Kyselytutkimukseen osallistui kaikkien seudun kuntien lapsia ja nuoria, yhteensä 1202. Esitutkimus toteutettiin yhteistyössä POSKE:n ja Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan yksikön kanssa. POSKE:n asiantuntijat vastasivat tutkimuksen taustoituksesta ja teoreettisten lähtökohtien määrittelystä, kyselylomakkeen suunnittelusta, tulosten analysoinnin ohjauksesta, tutkimusraportin kokoamisesta sekä johtopäätösten kirjoittamisesta. Aineiston keruusta vastasivat Oulun seudun ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan yksikön ylempien amk -tutkintojen opiskelijat (27) ohjaajinaan kaksi yliopettajaa ja POSKE:n tutkija. Raportointi on toteutettu kaikkien esitutkimukseen osallistuneiden yhteistyönä.

Hankkeen tuloksia esiteltiin vuoden 2010 aikana useissa valtakunnallisissa tilaisuuksissa sekä hankkeen päätösmessuilla. Hankkeen loppuraportit liitteineen löytyvät osoitteesta: www.ouka.fi/seutu/tukeva

Hankkeen järjestämä koulutus pilotoijille / kuntien henkilöstölle vuonna 2010

- § Lasten Kaste verkostoseminaari 1.-2.6.2010 Turussa
- § Toiminnalliset ryhmäohjausmenetelmät, Liminka 12.1.10 ja 22.1.2010
- § Voimaannuttava vertaisuus – vertaisryhmäohjaajan koulutus, yhteistyössä Esko-hankkeen (Voimaperhe) ja MLL:n kanssa, Oulu, 5.2.-6.2.2010
- § Hyvinvointia lapsiperheille TUKEVAlla yhteistyöllä – seminaari, Oulu 11.2.2010
- § Lapset puheeksi -koulutus 20.4.2010, 24.5.2010, 25.5.2010, 31.5.2010
- § Miehet hyvinvointipalveluiden asiakkaina 3. – 4.6.2010
- § TUKEVA päätösmessut 22.9.2010 Oulussa

TUKEVA 2 -vaihe

TUKEVA 2 hanke käynnistyi lokakuun alussa ja uutena osahankealueena mukaan tuli Lappi. Hankkeen toteutusaika on 1.10.2010-31.10.2012. Jatkohankkeessa Oulun seudun osahankealueen tavoitteet ovat:

- Hyvinvointiarviointijärjestelmän kehittäminen (laajan terveystarkastuksen pilotointi 4-vuotiaille)
- Seudullinen lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelma
- Juurrutetaan viisi uutta toimintamallia lapsiperheiden palveluihin seudun kuntiin

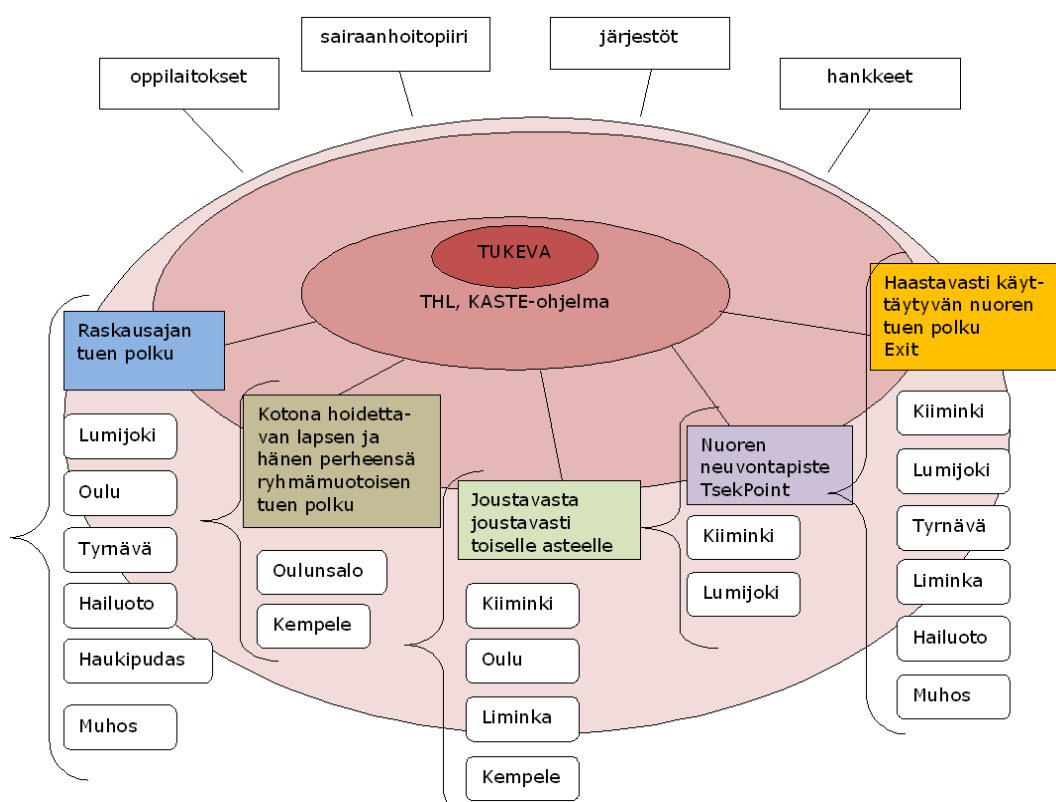
Hyvinvointiarviointijärjestelmän kehittämisen toimenpidekokonaisuudessa pilotoidaan laajoja terveystarkastuksia neuvolan 4-vuotis tarkastusten yhteydessä. Tavoitteena on kehittää hyvinvointiarviointijärjestelmiä raportoinnin ja tiedon hyödyntämisen näkökulmasta sekä luoda toimintamalli, joka mahdollistaa kerätyn tiedon hyödyntämisen perustyössä ja päätöksenteossa. Ensimmäinen infotilaisuus kehittämistyön käynnistämiseksi järjestettiin kesäkuussa 2010, jonka jälkeen seudun kuntia pyydettiin ilmoittamaan halukkuutensa toimia pilotti-kuntana TUKEVA 2 –hankkeen aikana. Pilottikunniksi ohjausryhmän päätöksellä vahvistettiin Oulu, Kempele ja Liminka. Pilotoiville kunnille järjestettiin yhteinen infotilaisuus lokakuussa, jonka jälkeen kuntakohtaisten pilotointisuunnitelmien työstäminen sekä 4- ja 5 –vuotistarkastusten prosessien nykytilan kuvaaminen käynnistyi. Varsinainen pilotointi on tarkoitus käynnistää toukokuussa 2011 ja pilotointivaihe kestää toukokuun loppuun 2012.

Seudullinen lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö jatkuu TUKEVA 2 –hankkeessa. Ohjelmatyöhön valittiin asiantuntijaksi dosentti Matti Rimpelä ja marraskuussa 2010 järjestettiin ohjelmatyön käynnistämisseminaari. Loppuvuodesta kuntia pyydettiin nimeämään työryhmät ohjelmatyöskentelyyn ja pidettiin ohjelmatyön ohjausryhmän ensimmäinen kokous, jossa linjattiin kuntakohtaisten työryhmien työskentelyä ja kevään 2011 aikataulua. Ohjelmaa työstetään ajalle 2013 – 2025. Lisäksi ohjelmatyöhön liittyen jatketaan kokemuseräisen hyvinvointitiedon keräämistä tutkimusta yhteistyössä OAMK:n ja POSKE:n kanssa muiden ikäryhmien osalta.

Oulun seudun kuntien palvelutarpeista valikoituneista ja pilotoituista toimintamalleista hankkeen ohjausryhmä valitsi syyskuussa 2010 viisi toimintamallia seudullisesti

juurrutettavaksi TUKEVA 2:n aikana. TUKEVAN Oulun seudun ohjausryhmä valitsi seudulliseen juurruttamiseen seuraavat toimintamallit: 1. Raskausajan tuen polku, 2. Kotona hoidettavan lapsen ja hänen perheensä ryhmämuotoisen tuen polku, 3. Nuoren neuvontapiste TsekPoint, 4. Joustavasta joustavasti toiselle asteelle ja 5. Haastavasti käyttäytyvän nuoren tuen polku.

Tämän jälkeen kunnat valitsivat em. viidestä toimintamallista kukin 1-3, jotka viedään kyseisessä kunnassa juurrutettaviksi ja osaksi perustyötä TUKEVA 2 -hankkeen aikana. Kunnissa päätökset tehtiin joko virkamies- ja/tai poliittisen päätöksentekoprosessin kautta. Kuviossa 2 on esitetty juurrutettavat toimintamallit ja kunnat, jotka lähtevät niitä juurruttamaan. Juurruttamisen mallina käytetään Terveysten- ja hyvinvointilaitoksen (THL) oppimisverkosto – toimintamallia.

Kuvio 2. Juurruttamisen tukena käytettävä Oppimisverkosto-malli.

4.5 Liikuntatiimi

Liikuntatiimi kokoontui vuonna 2010 6 kertaa

Tiimissä käsiteltiin seuraavia asioita:

1. Yhdessä liikkuen terveemmäksi – erityisliikunnan seutuhanke – toimi hankkeen ohjausryhmänä
2. Uusi askel –hanke: Seudullinen liikuntapalveluverkkosuunnitelma, kunnossapidon seurantajärjestelmä, seudullisen virkistysalueyhdistyksen tarveselvitys
3. Kuntien ajankohtaiset asiat
4. Hiihto-olosuhteet Oulun seudulla

5. Monikuntaliitos ja Uusi Oulu

4.6 Nuorisotiimi, seudulliset nuorisopalvelut

Nuorisotiimi kokoontui vuonna 2010 neljä kertaa

Vuoden käsitellyt aiheet olivat

- tiedotus nuorille mopojen siirtymisestä ajoradoille
- yhteiset hankkeet (SeutuNappi, Onnistuvat Opit, Etsivä työ ja TUKEVA)
- peruspalveluiden arviointi Allianssin mallin mukaan
- Uuden Oulun kehittäminen / nuorison näkökulmasta
- seudullisen lapsi- ja nuorisopoliittisen ohjelmatyön käynnistäminen

4.6.1 Seutunappi –hanke

Oulun seudun nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen kehittämishankkeessa keskityttiin hankkeen toimintojen vakiinnuttamisen suunnitteluun keväällä 2010. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti syksyllä 2010 kansallisen koordinaatiomallin käyttöön ottamisesta Suomessa nuorten tieto- ja neuvontapalveluissa. Oulun seutu haki rahoitusta kansallisen koordinaation kehittämisen malliin Oulun seudulle, Oulun kaupungille ja Oulunkaaren kuntayhtymän alueelle. Kansallisen koordinaation malli tulee korvaamaan hankkeessa toteutetut toimenpiteet ja hanke päättyy vuoden 2010 loppuun.

SeutuNappi –verkkopalvelun (www.seutunappi.fi) uudistusten loppuun vieminen jatkui vielä vuoden 2010 puolella mm. sivujen päivittäjien kouluttamisella ja sivuilla havaittujen toimintaongelmien korjaamisella. Sivujen uudistaminen ja uusien kuntien mukaan tulo (Oulunkaaren kuntayhtymän kunnat li, Pudasjärvi, Utajärvi, Vaala ja Yli-li) edellytti myös markkinointimateriaalin päivittämistä.

Hanke teki yhteistyötä Oulun seudun liikenneturvallisuustyöryhmän kanssa Mopolla-net –kampanjan toteuttamisessa. SeutuNappin alle luotiin kampanjan omat sivut ja osallistuttiin tiedotusmateriaalin jakamiseen. Kampanja liittyi mopoliikenteen siirtymiseen ajoradoille Oulun seudulla.

Oulunkaaren kuntayhtymän kunnat jatkoivat palvelujen ostamista Oulun seudun nuorten tieto- ja neuvontapalvelujen kehittämishankkeelta.

Rahoitus 20 000€

4.6.2 Etsivä työ

Oulun seudun etsivän nuorisotyön hankkeen ensisijaista kohderyhmää ovat seudun 15-17 –vuotiaat nuoret, jotka ovat työn, koulutuksen tai muun aktiivisen toiminnan ulkopuolella tai vaarassa jäädä niiden ulkopuolella ja syrjäytyä. Tärkeimpänä tehtävänä on tavoittaa kohderyhmään kuuluvat nuoret ja kartoittaa heidän kanssaan yhdessä tulevaisuuden suunnitelmia. Etsivän nuorisotyön palveluihin kuuluvat muun muassa ohjauskeskustelut, tutustumiset sekä opiskelu tai työharjoittelupaikan hakemisessa avustaminen. Yhteistyötä tehdään myös vanhempien sekä tarvittaessa muun verkoston

kanssa. Asiakastyössä painottuu yksilötyön erilaiset menetelmät. Etsivä nuorisotyö on lisäksi mukana perheväkivaltaa kohdanneiden nuorten ryhmässä sekä Oulun Pohjankartanon perusopetuksen lisäopetusryhmistä kootuissa Täysi Kymppi -ryhmissä.

Jokaiseen Oulun seudun kuntaan on nimetty vastuuhjaaja. Oulun seudun etsivän nuorisotyön mallin mukaisesti nuoret ohjautuvat oppilaitoksista suoraan kotikuntansa vastuuhjaajille. Tämän reitin lisäksi nuoria tavoitetaan myös muita yhteistyöverkostoja hyödyntäen. Osa etsivän nuorisotyön ohjaajista on ollut mukana kutsuntaikäisille nuorille suunnatussa time-out toiminnassa kohtaamassa nuoria miehiä. 1.1.-31.10.2010 etsivän nuorisotyön ohjaus- ja neuvontapalvelut tavoittivat 92 Oulun seudun nuorta. Tavoitetuista nuorista 33 oli keskeyttänyt toisen asteen ammatilliset opinnot ja 24 nuorta oli käynyt peruskoulun, eikä vielä sijoittunut mihinkään oppilaitokseen. 13 nuorta tuli asiakkaaksi sosiaalitoimen kautta.

Nuoria ohjataan eteenpäin aina yksilölliset lähtökohdat huomioiden. Keskeisiä yhteistyötahoja oppilaitosten lisäksi ovat muun muassa nuorten työpajat sekä TE-toimiston ammatinvalinnanohjauksen palvelut. Lisäksi nuoria on opastettu Oulussa toimivaan ohjaavaan pajatoimintaan, joka on avoin kaikille seudun nuorille. Ohjaavaa pajatoimintaa toteutetaan yhdessä Oulun seudun setlementin Nuotta-valmennuksen kanssa.

Oulun seudun Etsivän nuorisotyön vastuuhjaajaverkosto on kokoontunut vuoden 2010 aikana 2.3. ja 6.5. Oulussa, 8.9. Limingassa ja 16.11. Haukiputaalla. Lisäksi projektipäällikkö työskentelee keskiviikkoisin Kempeleessä. Vastuuhjaajaverkostossa on jaettu käytännön kokemuksia sekä käyty läpi nuorisolain keskeisiä muutoksia. Uudessa nuorisolaissa on säädökset tilanteista, joissa salassapitosäännösten estämättä tiettyjen viranomaisten tulee luovuttaa etsivälle nuorisotyölle nuoren yksilöinti- ja yhteystiedot nuoren tavoittamista varten.

Tiedot on luovutettava

- peruskoulun päättäneestä nuoresta, joka ei ole saanut tai vastaanottanut opiskelupaikkaa tai aloittanut opintoja,
- nuoresta, joka alle 25-vuotiaana keskeyttää ammatillisen tai lukiokoulutuksen,
- nuoresta, joka vapautetaan varusmies- tai siviilipalveluksesta palveluskelpoisuuden puuttumisen vuoksi tai joka keskeyttää palvelun.

Lakimuutos vahvistaa entisestään Oulun seudun Etsivän nuorisotyön toimintamallia sekä tiivistää oppilaitosyhteistyötä niin yläkouluilla kuin toisella asteella.

4.7 Kulttuuritiimi

Kulttuuritiimi kokoontui 4 kertaa vuonna 2010. Kokouksissa käsiteltiin mm. seuraavia asioita:

- kuntajakoselvitystä, myöhemmin Uuden Oulun kehittämistä kulttuuritoimen näkökulmasta
- Kehitettiin yhteinen seudullinen Rummuttaja.fi –palvelu. Valmistelu, käyttöönotto ja lanseeraus

- Pohjois-Suomen kirjamesseille osallistuminen

4.8 Sivistystiimi

Sivistystiimi kokoontui vuonna 2010 9 kertaa. Kokouksissa käsiteltiin 56 asiakokonaisuutta. Merkittävimpinä kehittämiskohteena oli seudulliseen lukiokoulutukseen siirtymiseen valmistelutyö. Sivistystiimissä käsiteltiin myös seuraavia asiakokonaisuuksia:

- 1 Seutunappi –hankkeen tilannekatsaus
- 2 Sopimus ruotsinkielisen perusopetuksen järjestämisestä vuosiluokille 1 – 9 sekä esikouluopetus
- 3 Ammatillisen toisen asteen koulutuksen tarpeet ja kehittäminen - työryhmän raportti "Takuulla toisen koulutukseen";
- 4 Osaava –ohjelma
- 5 Tilannekatsaus Laadullisen oppilaanohjauksen kehittämishankkeesta
- 6 Aloitekanava
- 7 Osuma – Ohjauksella osuvuutta aikuisopiskeluun ja OpinTori –hankkeet
- 8 Liikennetiedotus
- 9 Seudullisen sähköisen oppimissuunnitelman tilannekatsaus
- 10 Seututapaaminen Turussa 19. – 20.5.2010
- 11 Seutuhallinnon edustajan puheenvuoro
- 12 Opetushallituksen hakutiedote 2010
- 13 Oulun työllisyysmallin esittely
- 14 Oulun opetustoimen laatutyö
- 15 OSAO:n markkinointi perusopetuksen yläkouluissa
- 16 Ertu –kriteeristön seudullinen rakentaminen
- 17 Keskustelua uudesta Oulusta ja alueen muusta kuntayhteistyöstä
- 18 Oulun seudun Lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyön prosessi
- 19 Oppilaitosjohdon täydennyskoulutuksen esittely
- 20 Poissaolojen kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistaminen
- 21 Rehtoreiden vertaismentorointitoiminnan esittely
- 22 Hankekatsaus
- 23 Perusasteen ja toisen asteen koulutuksen yhteiset työ- ja loma-ajat Oulun seudulla 2011 – 2013
- 24 Oulun seudun lapsi- ja nuorisopoliittinen ohjelmatyö –osallistamiskanavat ja tavat Oulun seudun kouluissa
- 25 Omapolku projekti
Oulunsalon koulujen työ- ja loma-ajat lukuvuonna 2011 – 2012

4.8.1 Oulun seudun lukio -hanke

Koordinointivaiheessa Oulun seudun lukioiden yhteistyö on perustunut vapaaehtoisuuteen: toimintaa ei ole sidottu sopimuksin eikä toiminnasta syntyviä kustannuksia ole tasattu kuntien kesken. Poikkeuksena ovat koordinaattorin palkkakustannukset ja koordinoinnin välittömät muut menot, jotka on jaettu seudun lukiokuntien kesken lukioiden opiskelijamäärien suhteessa.

Sopimuksia esimerkiksi opetuspalveluiden myynnistä ja ostamisesta sekä niiden hinnoittelusta ei ole koordinoituvaiheessa tehty, koska kokeiluvaiheessa toiminta on ollut varsin suppeaa ja kulut ovat jakaantuneet varsin tasaisesti eri kuntien kesken. Opetuksen järjestämisen yhteistyön ohella onkin keskitytty yhteisten työ- ja loma-aikojen toteuttamiseen sekä yhteiseen markkinointiin ja täydennyskoulutukseen.

Lukiokoulutusta yli koulu- ja kuntarajojen

Vaikka lukiot ja kunnat eivät ole toisilleen opetuspalveluja varsinaisesti myyneetkään, on opiskelijoilla ollut jo mahdollisuuksia hyödyntää muun kuin oman koulun kurssitarjontaa: Oulun kaupungin sisällä opiskelijoille on annettu täysi liikkumisvapaus eri lukioiden välillä, ja yli kuntarajojenkin on kursseja suoritettu. Laajasti muista lukioista ovat opiskelijoita keränneet muun muassa Lyseon lukion järjestämät kielen ja kulttuurin kurssit, jotka avattiin muiden lukioiden opiskelijoille lukuvuoden 2009–2010 alusta.

Oulun kaupungin lukioiden yhteistyön periaatteet on kirjattu *Rotokolla*-nimiseen oppaaseen. Oppaassa kuvataan muun muassa, miten opiskelija voi ilmoittautua suorittamaan lukiokursseja muuhun kuin kotilukioonsa ja miten opintojen seuranta järjestetään. Opiskelijalla on oikeus paitsi suorittaa yksittäisiä kursseja toisessa lukiossa, myös siirtyä osaksi aikaa lukio-opintojaan kokonaan toiseen lukioon.

*Rotokolla*a kehitetään laajemminkin lukioiden työn ohjausvälineenä: siinä sovitaan muualla suoritettujen opintojen tunnustamisesta, opiskelijahuollon työtavoista sekä opetussuunnitelmien yhdenmukaistamisesta niiltä osin kuin se on tarpeellista. Myös opiskelijoiden kuulemiseen koulutuksen suunnittelussa on saatu uusi väylä, kun *Rotokollan* myötä on perustettu Oulun seudun oppilaskuntien neuvottelukunta.

Rotokolla ei ohjausvälineenä vielä koske Oulun kaupungin lukioiden lisäksi muita seudun lukioita, mutta se on tehdyn pilotoinnin myötä osoittautunut tarpeelliseksi ja toimivaksi välineeksi lukioiden yhteistyön syventämiseen. Yhteistä ohjeistusta tarvitaan, koska lukioyksiköt toimivat itsenäisinä kouluina omine opetus- ja työsuunnitelmineen sekä vastuullisine rehtoreineen.

Yhdenmukaiset työ- ja loma-ajat

Yhteiset työajat tarkoittavat paitsi lukuvuoden työpäivien sijoittelua, myös tarkemmin luku-vuoden opintojen jaksotusta ja päivittäistä tuntien aikataulua. Yhdenmukaiset työ- ja loma-ajat ovat tarpeen, jotta opiskelijat voivat joustavasti valita opintoja toisista lukioista: tehokas ja häiriötön opiskelu onnistuu vain jos oppitunnit eivät mene toistensa kanssa päällekkäin.

Lähekkäin sijaitsevien lukioyksiköiden välillä opiskelijat voivat siirtyä kesken työpäivänkin, mutta yleisimmin opintoja suoritetaan muissa lukioissa etäopetukseen osallistumalla tai vaihtojaksoissa, jolloin opiskelija suorittaa kaikki kuluvan jakson opintonsa toisessa koulussa. Etäopetuksena järjestettävillä kursseilla opiskelija voi osallistua kotilukiostaankin käsin, mutta tällöin oppituntien on sovittava päivän muuhun työjärjestykseen.

Oulun seudulla koordinoinnin tuloksena päästiin yhteisiin työ- ja loma-aikoihin lukuvuoden 2009–2010 alusta lukien. Työpäivät ovat samat lukioissa ja peruskoulussa sekä pienin poikkeuksin myös ammatillisissa oppilaitoksissa. Kaikissa lukioissa lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon ja työpäivän aikana on pääsääntöisesti viisi 75 minuutin mittaista oppituntia. Myös peruskoulujen yläluokilla ollaan siirtymässä 75 minuutin mittaisiin tunteihin, mikä osaltaan helpottaa peruskoulun ja lukion yhteisten opettajien työn suunnittelua.

Oulun kaupungin päivälukioissa otettiin lukuvuoden 2009–2010 alusta lukien käyttöön myös yhteinen tuntikaavio: oppituntien viikoittainen järjestys on siis sama ja ne alkavat ja loppuvat samaan aikaan. Näin yhteisten etäopetus- tai lähiopetuskurssien järjestäminen onnistuu helposti ja ne voidaan sijoittaa samalle kurssitarjottimelle koulun tavallisten kurssien kanssa.

Osa Oulun kaupungin tuntikaavion tuntipaikoista on varattu seudullisesti järjestettävälle opetukselle, ja nämä tuntipaikat on otettu huomioon useimpien seudun muiden kuntien lukioiden tuntikaavioissa.

Toisen asteen yleissivistävän koulutuksen markkinointi

Toisen asteen koulutuksen markkinointi peruskoulun päättävälle on osa oppilaanohjausta ja antaa jatko-opintovaihtoehtoja miettivälle opiskelijalle onnistuessaan selkeän kuvan eri opinpoluista ja oppilaitosten painotuksista. Valtaosa ammatillisen toisen asteen peruskoulutuksesta Oulun seudulla on Oulun seudun ammattiopiston eri yksiköiden järjestämää, ja ammattiopiston yksiköt informoivatkin toiminnastaan keskitetysti: peruskoulun päättävät oppilaat näkevät koko ammatillisen koulutuksen tarjonnan samalla kertaa.

Lukioiden markkinointi on perinteisesti suunnattu lähiperuskouluihin ja laajimmillaankin vain oman kunnan opiskelijoille. Oulun seudun monipuolisen lukioverkoston ja muun muassa erikoislukioiden antamat opiskelumahdollisuudet eivät näin välttämättä tule opiskelijoille tutuksi eivätkä he pääse hyödyntämään alueen opetuspalveluja omien tarpeidensa pohjalta.

Vuoden 2009 syksyllä Oulun seudun lukiot päättivät kuitenkin yhdistää voimansa ja markkinoida lukiokoulutusta seudullisena palveluna. Peruskoulun päättävälle suunnattu *Tervetuloa lukioon Oulun seudulle 2010–2011!* -opas ilmestyi ensimmäisen kerran marraskuussa 2009 (saatavilla muun muassa osoitteesta www.edu.ouka.fi > koulut > lukiokoulutus).

Oppaassa esittäytyvät ja vahvuuksistaan kertovat kaikki Oulun seudun lukiot mukaan lukien valtion Oulun Normaalikoulun lukio sekä yksityiset Svenska Privatskolan i Uleåborg ja Steinerkoulun lukio. Opasta on jaettu kaikkiin alueen peruskouluihin. Yhteisen markkinoinnin ohella lukiot käyvät edelleen esittelemässä toimintaansa kohdennetusti lähiperuskouluissa.

Opettajien täydennyskoulutus ja hanketoiminta

Seudullisen yhteistyön yksi keskeinen muoto on keskitetty täydennyskoulutus ja hanketoiminta. Sekä täydennyskoulutus että hanketoiminta edellyttävä pitkän aikavälin

suunnittelua ja lukiokoulutukseen perehtyneitä henkilöitä, joilla on mahdollisuus käyttää aikaa kehittämistyöhön. Yksittäisessä koulussa tällaisia voimavaroja ei useinkaan ole, joten seudullisesti keskitetty suunnittelu ja resurssien kohdentaminen muutamien tärkeiden tavoitteiden saavuttamiseen on vaikuttavuudeltaan selvästi parempi toimintamalli.

Oulun opetustoimen tukipalveluiden osana toimiva oppimisen ja opetuksen kehittämissyksikkö Oppis organisoii ja järjestää opettajien täydennyskoulutusta ja vastaa opetuksen hanke- ja projektitoiminnasta. Oppiksen koulutuskalenteri ja lähes kaikki järjestettävä koulutukset ovat avoimia paitsi Oulun kaupungin opettajille, myös Oulun seudun koulujen opettajille.

Lyhyempien täsmäkoulutusten lisäksi lukiokoordinoinnin aikana on käynnistetty yksi pelkästään lukiokoulutukseen liittyvä Euroopan unionin sosiaalirahaston (ESR) varoilla rahoitettu oppimisympäristöjen kehittämishanke. *Verkko-oppiminen*-nimellä kulkeva hanke on kolmivuotinen opettajien täydennyskoulutusohjelma, jonka aikana pyritään luomaan seudulliset mallit verkkopedagogiikan hyödyntämiselle niin lähi- kuin etäopetuksessakin.

Verkkopedagogiikan kehittäminen on erityisen tärkeää lukioiden yhteisen kurssitarjonnan luomisessa: useimmilla opiskelijoilla osallistuminen toisen lukion järjestämään opetukseen onnistuu vain etä- ja monimuoto-opetusta hyödyntäen.

Projektipäällikkö Sirpa Kovan luotsaamassa *Verkko-oppiminen*-hankkeessa on mukana seitsemänkymmentä lukio-opettajaa kaikista Oulun seudun kuntien lukioyksiköistä. Hankkeen aikana opettajat etsivät ja ideoivat keinoja hyödyntää opetuksessa sosiaalisen median välineitä ja erilaisia avoimia oppimisympäristöjä.

Koulutuksen aikana totuttaudutaan käyttämään myös verkko-opettamisen ohjelmistoja ja välineitä. Koulutuksen ohella on satsattu teknisten edellytysten luomiseen: opettajille ja kouluille on hankittu käyttöön muun muassa tietokoneita, opetusohjelmistoja ja verkkokokous-järjestelmä sekä siihen liittyviä reaaliaikaisen äänen ja videokuvan välittämisen mahdollistavia laitteistoja.

Lisäksi osana *Verkko-oppimisen* hanketta opettajille on tarjottu mahdollisuutta osallistua vertaismentorointiryhmien toimintaan. Muuttuvat oppimisympäristöt asettavat opettajuudella haasteita, joita yhdessä pohtimalla ja ratkaisemalla voidaan tukea opettajan jaksamista. Verkko-oppimisen hankkeen tavoitteena on, että hankkeen lopussa lukioissa käytetään sähköisiä oppimisympäristöjä ja työkaluja joustavasti lähiopetuksen tukena ja että kaikilla Oulun seudun kouluilla on valmius järjestää lukiokursseja myös etäopetuksena.

Seudulliset verkkokurssit ja yhteinen opetustarjonta

Osana Verkko-oppimisen hankkeen opettajien täydennyskoulutusta järjestetään lukuvuoden 2010–2011 aikana kuusi seudullista verkkokurssia, jotka toteutetaan verkkokokousjärjestelmää hyödyntävänä online-opetuksena. Kursseja markkinoidaan kaikille Oulun seudun lukiolaisille, ja kurssit järjestävinä kouluina ovat Oulun aikuislukio, Oulun Suomalaisen Yhteiskoulun lukio ja Oulun Lyseon lukio.

Kurssien toteuttamisen myötä saadaan arvokasta tietoa sekä opiskelijoiden halusta ja valmiudesta suorittaa kursseja etäopiskeluna että yhteisopetuksen toteuttamiseen liittyvien käytännön järjestelyiden suunnittelusta.

Lukiokoulutuksen ja ammatillisen toisen asteen koulutuksen seudullinen koordinointi

Oulun seudulla lukio-opintoja ja ylioppilastutkinnon voivat joustavasti suorittaa myös Oulun seudun ammattiopiston opiskelijat. Lukio-opetuksen järjestämisestä ammattiopiston opiskelijoille vastaa sopimus pohjaisesti Oulun aikuislukio. Lisäksi Oulun kaupungilla on Oulun seudun ammattiopiston kanssa sopimus, jonka mukaisesti ammattiopisto järjestää lukiolaisille suunnattuja ammattiopintoja. Nämä ammatilliset opintojaksot luetaan osaksi lukio-opintoja eivätkä ne näin ollen pidennä opiskeluaikoa. Myös muissa Oulun seudun kunnissa on paikallisesti järjestetty lukio-opiskelijoille mahdollisuus suorittaa ammatillisia kursseja osana lukio-opintoja.

Yksi lukiokoordinoinnin tavoitteista on ollut koko toisen asteen koulutuksen yhteistyön edistäminen Oulun seudulla. Lukiokoordinaattori onkin ollut sihteerinä *Ammatillisen toisen asteen koulutuksen tarpeet ja kehittäminen* -työryhmässä, jonka loppuraportti *Takuulla toisen asteen koulutukseen* valmistui keväällä 2010.

Raportissa tarkastellaan lähinnä peruskoulun päättäneiden vaikeuksia päästä toisen asteen koulutukseen ja tästä seuraavaa syrjäytymiskehitystä. Raportin tuloksena Oulun seudulla on ryhdytty toimiin, jotta toisen asteen koulutuspaikkavaje saataisiin korjattua ja peruskoulun päättävien nuorten ohjausta tukea pystyttäisiin tehostamaan.

Opiskelijat tulevaisuutta luomassa

Oulun seudun lukioiden yhteistyön tavoitteena on ollut kehittää ja monipuolistaa lukiopedagogiikkaa sekä luoda kaikille opiskelijoille tasavertaiset mahdollisuudet suorittaa lukio-opintoja. Opiskelijalähtöinen toiminta onnistuu kuitenkin vain, mikäli opiskelijoita kuullaan heitä koskevista asioista.

Verkko-oppimisen hankkeen tavoitteet ja toimintamallit pohjaavat laajaan hankkeen alussa tehtyyn opiskelija- ja opettajakyselyyn, joka paljasti muun muassa, että opiskelu on edelleen opiskelijoiden näkökulmasta varsin yksinäistä puurtamista ja vertaisoppimiseen on harvoin mahdollisuuksia.

Opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia on lisätty myös perustamalla oppilaskuntien neuvottelukunta, joka on epävirallinen yhteistyöelin lukioiden oppilaskuntien ja koulutuksen hallinnon välillä. Oppilaskuntien yhteistyön eteenpäin vieminen on tärkeä keino tuoda näkyväksi lukioiden välisen yhteistyön muitakin mahdollisuuksia.

Hankaluutena on oppilaskuntien aktiivijäsenten nopea vaihtuvuus: opiskelijat ovat mukana toiminnassa vuodesta kahteen, mutta monet projektit ja rakenteisiin liittyvä suunnittelutyö vievät usein aikaa useammankin lukuvuoden. Näin opiskelijat eivät pääse näkemään oman aktiivisuutensa tuloksia eivätkä toisaalta aina ehdi perehtyä vaikuttamismahdollisuuksiin riittävästi.

Siirtyminen seudulliseen lukiokoulutukseen

Oulun seudun seutuhallituksen asettama tavoite siirtyä seudulliseen lukiokoulutukseen 1.8.2012 lukien on toteutumassa ainakin osittain vuoden 2010 kuntaliitospäätöksen myötä: kuntaliitoksessa mukana olevassa Yli-lissä ei omaa lukiota ole, mutta Haukiputaan, Kiimingin, Oulun ja Oulunsalon lukiot siirtyvät samaan organisaation ilman erillistä järjestämislupaa koskevaa päätöksentekoa. Itsenäisinä jatkavien Kempeleen, Limingan ja Muhoksen kuntien lukioiden osalta on tavoitteena siirtyä sopimusneuvotteluvaiheeseen, jonka jälkeen lukiot voisivat liittyä uuden Oulun lukioverkostoon.

Sopimusneuvotteluissa keskeisimpinä kohtina ovat kattavan lukioverkon turvaaminen Oulun seudulla ja laajan kurssitarjonnan tuominen myös pienten lukioyksiköiden opiskelijoiden ulottuville. Myös lukioiden taloudellisten ja toiminnallisten resurssien tasapuolisuudesta huolehtiminen on tärkeää. Koulutuksen rahoitusjärjestelmässä tulevaisuudessa väistämättä tapahtuvat muutokset on otettava huomioon niin, ettei esimerkiksi yksittäisen lukion rahoitusta sidota valtionosuuden laskentaperusteena käytettäviin yksikköhintoihin.

Henkilöstön palvelussuhteisiin siirtyminen seudulliseen lukiokoulutukseen ei tuo muutosta: kyseessä on liikkeenluovutus, jolloin kaikki palvelussuhteen edut säilyvät uuden työnantajan alaisuudessa vähintään samantasoisina kuin ne aiemmin olivat. Käytännössä siis tuntiopettajat jatkavat entisiin kaltaisiin sopimuksiin ja viranhaltijoiden siirrossa uusi opetuksen järjestäjäkunta perustaa uudet, vastaavanlaiset virat omaan organisaatioonsa.

Seutuhallituksen esitti 21.10.2010 § 51 seudun kunnille, että lukioneuvottelut käynnistetään, tavoitteeksi asetetaan seutulukion käynnistäminen 1.8.2012 ja että asian käsittely seudun lukiokunnissa yhdistymishallituksessa hoidetaan tämän aikataulutavoitteen mukaisesti.

Saatujen lausuntojen pohjalta Uuden Oulun ulkopuoliset lukiokunnat Muhos, Liminka ja Kempele eivät esittäneet sopimusneuvotteluiden käynnistämistä. Seutuhallitus päätti tämän jälkeen, että sopimusneuvotteluja ei käynnistetä.

4.8.2 Laadullisen oppilaanohjauksen kehittämishanke

Oulun seudun oppilaanohjauksen kehittämisessä jatkettiin edellisellä rahoituskaudella aloitetuilla toimenpiteillä.

1. Kaikissa seudun kunnissa toteutetaan pilotteja ohjaustoiminnan kehittämiseksi. Piloteissa kiinnitetään huomiota erilaisiin ohjauksen kokonaisuuksiin esimerkiksi Etene ja Root- ryhmät (Kiiminki), erityistarpeita vaativien lasten ja heidän perheidensä ohjaamisen kehittäminen, ohjausmallin jalkauttaminen koko opetustoimeen oppilaanohjauksen koulutustoimenpiteet (Oulu), Vanhempainkoulumallin rakentaminen (Hailuoto), ohjaussuunnitelmamallin jalkauttaminen koko henkilöstölle (Oulunsalo), ohjaustoiminnan näyttäytyminen oppilaiden näkökulmasta (Muhos), ohjaustoiminnan kehittäminen kunnan sisällä (Lumijoki, Kempele, Liminka, Haukipudas, Tyrnävä). Pilottitoiminnan mallit on

liitetty osaksi Seutunappi sivustoa. www.seutunappi.fi / Ohjausperusopetuksessa sivustolla /hyvät käytännöt.

2. Laadullinen oppilaanohjaus -hanke toteutti Opetushallituksen toimesta yhteisen valtakunnallisen verkostotyökalun, joka lanseerattiin hankkeeseen syksyllä 2009. Www. pedanet.fi kautta toimiva veräjä-palvelu toimii keskustelu- ja tiedonsiirtokanavana kaikkien hanketoimijoiden välillä. Jokainen seudun kunta tuottaa materiaalia Oulun seudun sivuille.
3. Hankkeen toimesta järjestettiin koulutustilaisuuksia 3 kpl (Monikulttuurinen ohjaus maaliskuussa, ohjauksen ja vanhempien rooli lokakuussa ja ohjausmallit marraskuussa)

Rahoitus 355 000/230 000€. Osa kunnista käytti I- vaiheen rahoitusta ja osa II- vaiheen rahoitusta.

4.9 Tekninen tiimi

Tekninen tiimi kokoontui vuonna 2010 8 kertaa

Tiimissä käsiteltiin mm. seuraavia asiakokonaisuuksia:

- Oulun seudun liikennejärjestelmän kehittämistyö, jokaisen kokouksen asialistalla
- Oulun seudun joukkoliikenteen sääntelyä ja organisointia koskeva taustaselvitys
- Asfalttikartelli
- Talouden ja toiminnan kehittämissesitykset Oulun kaupungissa
- VIVA – ohjelma
- Tulevaisuuden haasteet uudessa toimintamallissa
- Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimusmenettelyt (MAL) Oulun seudulla

Lisäksi maankäytön ja liikenteen kehittämiseen liittyen pidettiin yhteinen syysseminaari. Tekninen tiimi koordinoi liikennejärjestelmien kehittämistyötä aiesopimuksen mukaisesti.

4.9.1 Liikenteen työryhmien toiminta vuonna 2010

Vuonna 2010 seudun liikennejärjestelmätöiden tavoitteiksi määriteltiin vuoden alussa seuraavaa:

- Liikennejärjestelmätietoisuuden lisääminen asukkaiden ja päättäjien keskuudessa
- Yhteistyön voimistaminen ja tiivistäminen kuntien kanssa
- Yhteistyön voimistaminen ja tiivistäminen seuturakennetiimin ja teknisen tiimin kanssa
- Oulun seudun maankäytön ja liikenteen aiesopimuksen toteutumisen edistäminen ja seuranta

- Oulun seudun liikenteen nettisivujen kehittämien yhtenä tiedon levittämisen ja tiedottamisen kanavana
- Joukkoliikenteen tilanteen arviointi ja tietämyksen lisääminen tilanteesta erityisesti päättäjille
- Joukkoliikenteen 'suuren' tavoitteen asettaminen ja palvelutasosuunnitelman laatiminen
- Kevytliikennestrategian jalkauttaminen
- Liikenneturvallisuuskampanjat
- Liikennetutkimuksen tulosten hyödyntäminen

Julkisuus

Liikennejärjestelmätyön profiilia on tavoite nostaa edelleen julkisuudessa. Kanavana toimivat mm. tiedotustilaisuudet suunnittelu- ja tutkimushankkeista. Vuoden 2010 aikana keskeinen tilaisuus oli Oulun seudun liikennetutkimuksen valmistumisesta tiedottaminen. Tutkimusta on sen jälkeen käsitelty suhteellisen runsaasti paikallisissa tiedotusvälineissä.

Liikennetutkimuksen tiedotustilaisuudessa myös seutuhallituksen, seutuvaltuuston ja Pohjois-Pohjanmaan ELY:n edustajat pitivät valmistellut puheenvuorot, joissa käsiteltiin liikennetutkimuksen lisäksi tarvetta kehittää liikennettä ja maankäyttöä entistäkin tiiviimmässä vuorovaikutuksessa.

Nettisivut

Oulun seudun liikenne -nettisivut päivitettiin kesällä 2010. Tietoa ajankohtaisista liikennettä koskevista suunnitelmista lisättiin sivuille. Nettisivut pidetään ajan tasalla ja niitä kehitetään. Sivut ovat tärkeä väylä työstä tiedottamiseen myös seudun asukkailla ja eri ammattiryhmien edustajille. Erityinen painoarvo annetaan maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta palvelevan liikennetiedon tuottamisesta sivuille. Seuturakennetiimin tieto on OTTILA -tietopankissa, joka on seuturakennetiimin jäsenten käytössä (salasanat).

Yhteistyö teknisen tiimin ja seuturakennetiimin kanssa

Yhteistyötä teknisen tiimin ja seuturakennetiimin kanssa tiivistettiin entisestään. Liikenneryhmien toiminnasta annettiin info kaikissa teknisen tiimin kokouksissa. Tekniseltä tiimiltä haettiin myös hyväksyntä tehtäville selvityksille. Lisäksi yhteen ajankohtaiseen asiaan perehdyttiin kussakin kokouksessa tarkemmin työryhmien valmistelun pohjalta.

Seuturakennetiimin kanssa jatkettiin jo kymmenen vuotta kestänyttä yhteistyötä. Seuturakennetiimin kanssa yhteistyötä hoidettiin siten, että liikennejärjestelmätyöryhmän puheenjohtaja ja sihteeri osallistuivat aktiivisesti

seuturakennetiimin toimintaan. Sihteeri osallistui kaikkiin kokouksiin. Kaavalausuntokäytäntöä kehitettiin. Tarvetta kehittämislle on edelleen.. Seuturakennetiimin ja liikennejärjestelmätyöryhmän sihteerit valmistelevat lausunnot. Lausuntoluonnosten kommentoinnissa käytettiin sähköposteilua, jos työryhmän neuvottelu ei ajoittunut sopivasti lausunnonantovaiheeseen.

Kuntavierailut

Liikennejärjestelmätyöryhmä aktivoi osaltaan kuntia. Työryhmän asiantuntijasihteeri vieraili helmi-maaliskuussa kaikissa seudun kunnissa. Kuntavierailun tavoite oli käydä läpi kunnan kaavoitus- ja liikenneasioita. Samalla keskusteltiin menetelmästä innostaa päättäjät entistä paremmin mukaan liikennejärjestelmätyöhön ja ennen kaikkea ottamaan liikenneasiat huomioon maankäytön suunnittelua ja kaavoitusta ohjatesaan.

Kuntakerroksen tuloksena sovittiin, että järjestetään kuntien päättäjille kuntakohtaiset infotilaisuudet liikennejärjestelmätyöryhmän ja seuturakennetiimin yhteistyönä.

Kuntainfot järjestettiin touko- ja kesäkuussa. Seuturakennetiimin ja liikennejärjestelmätyöryhmän asiantuntijasihteerien lisäksi kuntainfojen antamiseen osallistui edustajia Pohjois-Pohjanmaan ELY:sta. Lisäksi liikennejärjestelmätyöryhmän puheenjohtaja oli mukana muutamassa tilaisuudessa. Kunnissa infotilaisuus oli sijoitettu joko kunnanhallituksen tai maankäyttöasioista vastaavan lautakunnan kokouksen yhteyteen. Mukaan oli aina kutsuttu joka tapauksessa sekä kunnanhallituksen että lautakunnan jäsenet.

Infot otettiin hienosti vastaan. Infoissa käytiin läpi seudulla sovittuja maankäytön ja liikenteen suunnittelun periaatteita ja myös aiesopimuksessa esitettyjä hankkeita. Ydinasiiana oli tehdä selväksi, että maankäyttö ja liikenne liittyvät aina yhteen.

Kaiken kaikkiaan tuli selkeästi tarve pitää tilaisuuksia useammin.

Vuosiseminaari

Seuturakennetiimi, tekninen tiimi, liikennejärjestelmätyöryhmä, joukkoliikennetyöryhmä, liikenneturvallisuuustyöryhmä, liikenteen hallintatyöryhmä ja logistiikkatyöryhmä järjestivät marraskuun 4. päivä syysseminaarin.

Maankäytön ja liikenteen aiesopimus vuosille 2009 - 2012

Liikennejärjestelmätyötä on omalta osaltaan ohjannut marraskuussa 2009 allekirjoitettu aiesopimus.

Aiesopimuksen toteuttaminen on lähtenyt hyvin liikkeelle. Erityisesti joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvää suunnittelua on tehty. Joukkoliikenne ja kevytliikenne ovat olleet lisäksi keskeisessä asemassa kuntien kaavahankkeita tehtäessä: Seutu on lausuntoja antamalla ohjannut kuntien kaavoitusta joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen toimintaedellytyksiä parantavaan suuntaan. Tämä on yksi keskeisimmistä aiesopimuksella sovituista periaatteista.

Vuoden 2010 lopulla on käynnistetty kolme pilottihanketta:

- Haukiputaan kevytliikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen
- Kaakkurin ja Kempeleen joukkoliikenneterminaalien kehittämissuunnitelman laatiminen
- Oulun seudun osallistuminen pilottina Liikenneviraston tutkimushankkeeseen 'Pyöräilyn ja jalankulun suunnittelun integrointi kaavoituksen kanssa.

Kaksi ensimmäistä hanketta ovat seudulla vuonna 2007 laadittujen 'Kevytliikennestrategia' ja 'Terminaalien sekä pysäkkien kehittäminen' suunnitteluhankkeiden jalkauttamiseksi tehtäviä mallisuunnitelmia laajennettavaksi kaikkiin seudun kuntiin.

Seudun palveluverkkoselvitys

Seudun palveluverkkoselvitys keskittyi seudun kauppaan. Selvitys käynnistettiin syksyllä 2009. Se tehtiin seuturakennetiimin ja liikennejärjestelmätyöryhmän ohjauksessa.

Selvitys valmistui kesällä 2010. Vuoden 2010 lopussa selvitys on kunnissa lausuntokierroksella.

Liikennetutkimus ja -mallit

Vuonna 2009 tehdyn Oulun seudun liikennetutkimuksen tulokset raportoitiin alkuvuonna 2010. Tulokset julkistettiin maaliskuussa järjestetyssä tiedostustilaisuudessa. Liikennetutkimuksessa kerätty laaja aineisto on hyödynnettävissä kaikissa liikenteen ja maankäytön suunnittelussa.

Liikennetiedon ylläpitämiseen liittyen Oulun seutu lähti mukaan VTT:n koordinoimaan TeleFot –EU –hankkeeseen, jonka tutkimusvaihe kestää vuoden 2011 lopulle saakka.

Liikennetutkimuksen aineistojen pohjalta tehtävää liikennemallijärjestelmän päivitystä on tehty koko vuosi. Aluksi tehtiin kauppamatkojen mallit niin, että voitiin tehdä Oulun seudun kaupallisen palveluverkkoselvityksen liikennetarkastelut. Asiointimatkojen malleja on hyödynnetty myös Oulunsalon kaupallisen vaiheyleiskaavan vaikutusten arvioinnissa. Mallien rakentaminen on vuoden vaihtuessa loppuvaiheessa ja ensimmäisiä liikenne-ennusteita saadaan alkuvuodesta 2011, kun seudun maankäyttöennusteet saadaan käyttöön.

Liikennetutkimusaineiston jatkohyödyntämistä on valmisteltu tuottamalla lista mahdollisista opinnäytetyöaiheista. Vuoden 2010 aikana käynnistyy liikuntapaikkojen liikennettä ja muuta vapaa-ajan liikennettä koskevan insinöörityö. Tutkimusaineisto toimitetaan oppilaitosten käyttöön. Ainakin prof. Jarmo Rusanen Oulun yliopiston Maantieteen laitokselta on aineistoa pyytänyt.

Liikennemallityöryhmä on kokoontunut kolme kertaa. Se on ohjannut liikennetutkimustyötä ja mallien rakentamista.

Lausuntojen antaminen kaavoista

Liikennejärjestelmätyöryhmä laati liikennejärjestelmää koskevat kannanotot seudun kuntien seudulta pyytämiin kaavalausuntoihin. Vuoden 2010 aikana seuturakennetiimi valmisteli kaikkiaan yli kymmenen lausuntoa kuntien kaavoista. Liikennejärjestelmätyöryhmä käsitteli kaavat liikenteen näkökulmasta painottaen erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen näkökulmaa.

Joukkoliikenne

Joukkoliikennetyöryhmä kokoontui vuoden 2010 aikana kuusi kertaa. Työryhmän neuvotteluun asioita valmisteleva ”työrukkanen” kokoontui vuoden 2010 aikana viisi kertaa.

Joukkoliikennetyöryhmän toiminta vuonna 2010 painottui uuden joukkoliikennelain tuomien muutoksien seurantaan ja valmisteluun. Tällaisia olivat muun muassa uuden lippukorvausmallin käsittely, seutulipun subvention määrittämisen periaatteet ja

rahoitusasetuksen muutos. ELY teki kuntien kanssa siirtymäajan seutulippua koskevan yhteistyösopimuksen.

Työryhmän puheenjohtaja vaihtui kesällä Minna Soinisen äitiysloman vuoksi. Uutena puheenjohtajana Minnan äitiysloman ajan toimii Jouko Leskinen. Joukolla ei ole kuitenkaan oman työnsä ohessa aikaa paneutua asiaan yhtä paljon kuin Minnalla, joten tämä toi lisää työtä työryhmän sihteerille.

Joukkoliikennetyöryhmä kommentoi keväällä Oulun seudun liikennetutkimusta joukkoliikenteen kannalta tärkeitä asioista.

Työryhmä valmisteli lausunnot kesä- ja talviliikenteiden siirtymäajan sopimusten muutosesityksiin.

Seudun toimesta käynnistettiin syksyllä 2009 Oulun seudun joukkoliikenteen sääntelyä ja viranomaisorganisaatiota koskeva taustaselvitys. Selvitys valmistuu alkuvuodesta 2010.

Seutu käynnisti myös palvelutasomäärityksen tekemisen keväällä 2010. Palvelutasomääritys valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Vuoden aikana laadittiin myös Oulun cityliikenteestä selvitys. Selvityksen tuloksena cityliikenteen toimintaa päätettiin jatkaa nykyisellä kolmella linjalla. Tavoitteena oli lisäksi selvittää tarve ja mahdollisuudet laajentaa linjastoa. Erityisesti julkisuudessa on asian suhteen esitetty runsaasti vaatimuksia. Tässä vaiheessa päätettiin kuitenkin pitäytyä nykyisessä linjastossa. Olennaista oli kuitenkin, että liikennettä päätettiin jatkaa huolimatta siitä, että kolmeksi vuodeksi myönnetty valtionapu lakkasi. Päätöksen tekemisen jälkeen kuitenkin selvisi, että valtionapukin jatkuu.

Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui vuonna 2010 neljä kertaa: 5.2.2010, 5.3.2010, 20.5.2010 ja 1.12.2010. Työryhmän sihteeri osallistui lisäksi 2010 Kiimingin, Limingan ja Tyrnävän kuntaryhmien kokouksiin.

Koululaisille järjestettiin pyöräilykypärän käytön seurantakilpailu ”Meikä käyttää kypärää 2010” kouluittain ajalla 12.4.2009–7.5.2009. Kilpailun tarkoituksena oli kiinnittää huomiota koululaisten pyöräilykypärän käyttöön ja parantaa liikenneturvallisuutta. Lisäksi kilpailu antoi hyvän virikkeen keskustella koulussa kypärän käytön tärkeydestä ja merkityksestä.

Ouluhallissa järjestettiin 28.9.2010 Turvaa tenaville -tapahtuma. Tapahtumaa lähdettiin ideoimaan kunnista saatujen toiveiden perusteella. Tapahtuma on järjestetty Oulun kaupungin päivähoitolapsille jo kolme kertaa aiemmin. Nyt tapahtumaa päätettiin laajentaa myös seudun muihin kuntiin. Tapahtumaan osallistui lapsia Kempeleestä, Oulunsalosta, Haukiputaalta, Kiimingistä, Muhokselta, Tyrnävältä, Limingasta ja Lumijoelta.

Tapahtuman järjestelyissä olivat mukana Liikenneturva, Poliisi, Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen, Rajavartiolaituksen, Hätäkeskuslaitoksen, OSAO:n Limingan yksikön ja Oulun seutu. Kempeleen ja Haukiputaan kunnan päivähoito olivat myös mukana tapahtuman järjestelyissä.

Tapahtumassa oli erilaisia turvallisuusaiheisia rastipaikkoja, joita lapset ohjaajineen kiersivät. Kierros kesti noin kaksi tuntia. Kyseessä oli toiminnallinen tapahtuma, mutta samalla lapsille jaetaan turvallisuusasioihin liittyvää tietoa. Lapsille järjestettiin

tapahtumaan linja-autokuljetukset omalta päiväkodilta. Kuljetukset pysyivät aikataulussa ja onnistuivat hyvin.

Tapahtuma oli kooltaan yksi suurimmista vastaavanlaisesta tapahtumasta mitä koskaan alueellamme on järjestetty. Tapahtumaan oli ennakoilmoittautuminen ja tapahtumaan ilmoittautui kaikkiaan 1916 lasta ja 344 heidän mukanaan tulevaa aikuista. Lähes kaikki ilmoittautuneet myös olivat paikalla.

Mopoilu

Vuoden 2009 aikana laaditun Oulun seudun mopoverkkotarkastelun Oulun osalta vuotta aiemmin laaditun selvityksen perusteella Oulun seudun kunnissa siirrettiin mopoliikenne valtaosin pois kevyen liikenteen väyliltä. Muutokset suunniteltiin talven 2009-2010 aikana ja ne toteutettiin maastoon keväällä 2010 (Oulun ulkopuoliset kunnat) ja syksyllä (2010 Oulun kaupunki). Liikennemerkkimuutosten lisäksi toteutettiin laaja seudullinen tiedotuskampanja, jossa olivat ELY-keskuksen ja kuntien lisäksi mukana myös Oulun seutu, Oulun poliisilaitos, Liikkuva Poliisi ja Liikenneturva.

4.9.5 Oulun seudun rakennusvalvonnan kehittäminen

Seudullisessa rakennusvalvonnan kehittämisessä on työryhmä keskittynyt rakennusvalvonnan ajankohtaisiin asioihin sekä seudullisen rakentamisen ja asumisen sähköisen palvelun kehittämiseen.

Seudullisen rakentamisen ja asumisen sähköisen asiointipalvelu on tarkoitettu Oulun seudun omakotitalon rakennushankkeeseen ryhtyvälle, omakotiasukkaille, rakennusvalvontaviranomaisille sekä rakennuskohteiden vastaaville työnjohtajille ja pääsuunnittelijoille.

Sähköistä palvelua käytetään omakotitalon

- 1.) ennakoivaan laadun suunnitteluun
- 2.) pientalon suunnitteluun, jossa laatuvalinnat huomioidaan
- 3.) rakentamisen laadunvalvontaan, jossa varmistetaan tehtyjen suunnitelmien toteutuminen sekä laadukas rakentamistapa.
- 4.) rakentamiseen liittyvän dokumentoinnin jakeluun
- 5.) omakotitalon laadukkaan huoltamisen ja energiakulutuksen seurantaan.

Palvelu koostuu neljästä moduulista.

1. **Ennakoiva laadunohjaus**, jossa rakennuttaja tekee pientaloon liittyviä laatuvalintoja. Tehdyt laatuvalinnat ovat pohjatietona rakennusten suunnittelijoille kuten rakenne-, LVI-, sähkö- ja perustussuunnittelijoille.
2. **Rakennuksen suunnitteluvaihe**, jossa pientalon suunnittelijat ottavat huomioon rakennuttajan tekemät laatuvalinnat suunnitteluratkaisuissa. Varmistaminen tehdään erillisillä tarkistuslistoilla, joiden sisältö määräytyy 1. moduulin valinnoista (ennakoiva laadunohjaus).
3. **Rakennuksen toteuttamisvaihe**, jossa pientalon vastaava työnjohtaja varmistaa, että suunnittelijoiden tekemät laatuvalinnat toteutuvat sekä rakentaminen toteutetaan yleisten laatuvaatimusten mukaisesti.
4. **Rakennuksen käyttövaihe**, jossa pientalon asukas seuraa talon energian kulutusta sekä merkitsee pientalon huoltoon liittyvät huollot esimerkiksi nuohoukset, huoltomaalaukset sekä tarkistaa mahdollisten riskirakenteet.

Rakennusvalvontatyöryhmä

Rakennusvalvontatyöryhmän toimintaan ovat osallistuneet seuraavat kuntien jäsenet:

Kuntien rakennustarkastajat:

Markku Maikkola, rakennustarkastaja, Hailuoto
 Matti Nurmos, rakennustarkastaja, Haukipudas
 Pekka Sirviö, rakennustarkastaja, Kempele
 Sami Juola, rakennustarkastaja, Kiiminki
 Ritva Tiihonen-Anttila, kunnanarkkitehti, Liminka
 Eino Jakkula, rakennustarkastaja, Lumijoki
 Katariina Huhta, rakennustarkastaja, Muhos
 Marja Hietala, rakennustarkastaja, Oulunsalo
 Martti Seppänen, rakennustarkastaja, Tyrnävä

Oulun kaupungin rakennusvalvontavirasto:

Tapani Mäkikyö, virastopäällikkö
 (toimii rakennusvalvontatyöryhmän puheenjohtajana)
 Pekka Seppälä, laatuspäällikkö
 Aila Asikainen / Esa Kauppi, tarkastusarkkitehti
 Samppa Ukonmaanaho, rakennusvalvoja

Oulun seutukunnan edustus:

Claes Krüger, kehittämisspäällikkö

Lisäksi työryhmä on käyttänyt asiantuntijoita.

4.10 European Nort - Lapin ja Pohjois-Suomen yhteinen Brysselin toimisto

Toimisto edistää Pohjois-Suomen toimijoiden kansainvälistymistä sekä tehostaa pohjoisten alueiden, EU-instituutioiden ja muiden eurooppalaisten toimijoiden välistä vuorovaikutusta ja kumppanuutta. Keskeinen tehtävämme on vaikuttaa EU:n tulevan alue- ja rakennepolitiikan sisältöön erityisinä painopistealueina pohjoisten, harvaanasuttujen alueiden elinkelpoisuuden turvaaminen sekä Pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvien kysymysten esillä pitäminen. Muina painopisteinä ovat EU:n tutkimuspolitiikan, energia- ja liikennepolitiikan sekä tietoyhteiskunta-asioiden seuraaminen ja niihin vaikuttaminen.

Parannamme Pohjois-Suomen toimijoiden valmiuksia osallistua Euroopan komission rahoittamiin erillisohjelmiin tiedottamalla niistä alueelle sekä etsimällä vahvoja kansainvälisiä hankekumppaneita. Markkinoimme pohjoissuomalaista osaamista eurooppalaisille toimijoille. Osallistumme useiden EU-verkostojen toimintaan saadaksemme ajantasaista, ennakoivaa ja pohjoissuomalaisia hyödyttävää EU-tietoutta.

1. Edunvalvonta. Tavoitteenamme on vuonna 2007 alkaneen rakennerahasto-ohjelmakauden edunvalvonta ja uuteen ohjelmapolitiikkaan vaikuttaminen.

2. Hanketoiminnan tuki. Pyrimme parantamaan lähettäjämaakuntien eri toimijoiden

valmiuksia osallistua entistä monipuolisemmin Euroopan komission rahoittamiin hankkeisiin. Tätä varten toimisto järjestää alueen toimijoille suunnattua alan koulutusta, tukee kansainvälisten projektikumppaneiden etsimisessä ja on lisäksi koonnut hankerahoitus-sivulle tietoa EU:n rahoitusohjelmista kuluvalle ohjelmakaudella 2007-2013.

3. Informaatiopalvelut. Toimistomme kerää ja tuottaa kohdennettua ja ennakoivaa EU-informaatiota Keski-Pohjanmaata, Lappia ja Pohjois-Pohjanmaata koskevista aiheista. Toimisto julkaisee säännöllisesti EU-tiedotetta, jossa käsitellään lähettjäalueita kiinnostavia EU-kysymyksiä.

5. Seutuhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä ja talouden tasapainottamisesta

Kuntalain 70 § mukaan on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä selvitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Oulun seudun kunnille palautettava osuus on 66446,61 euroa, joka on jäänyt seudun kehittämisen perustoiminnasta vuonna 2010 käyttämättä.

Seutuhallitus esittää seutuvaltuustolle, että se hyväksyy Oulun seudun tuloksen ja tilinpäätöksen.

6. Sisäinen valvonta

Oulun seudun sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta vastaa seutuhallitus. Seutuhallitus on varmistanut, että seudun toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätöksien perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että säädöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskitekijät

Oulun seudun tilinpäätöksen toteutumiseen liittyy riskitekijöinä rahoittajilta kevään aikana tulevat maksatuspäätökset, jotka saattavat erota arvioiduista.